

Желтоқсан

Серуен №1

Маусымдық өзгерістерді бақылау

Мақсаты:

Қыс басындағы табиғаттағы өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру (күн қысқарады, түн ұзаралы).

Қыс мезгілінің басындағы қысқа тән белгілерді көре білу және өлең жолдарынан таба білу.

Бақылау барысы:

Көркем сөз

Желтоқсан – қыстың алғашқы айы.

Қоңыр бұлт астынан күн әлсіз сың алайды. Сондықтан да қысты «түнжыр қыс деп атайды». Күн қысқа, түн ұзақ, бұл айда күн көзі сирек көрінеді. Желтоқсанда түнде қатты аяз болады, өзендер мен көлдерде қалың мұз қатады.

Балаларға сұрақтар:

-желтоқсан айы қай айдан соң келеді?

-қараңа айына карағанда балабақша ауласында қандай өзгерістер болды?

Күз мезгілімен салыстырғанда адамдар киімінде қандай өзгерістер пайда болды?

Біздің ауладан қыс белгілерін іздеп табыңдар?

Еңбек:

Ағаштар түбін қармен көму..

Мақсаты: тірі табиғатқа деген көмек көрсету ықыласын арттыруға тәрбиелеу..

Қимылды ойындар:

Қар лақтырып ойнау

Мақсаты:затты лақтыру дағдыларын бекіту.

Бір аяқпен секіру.

Мақсаты: тепе-теңдікті сақтауға баулу.

Жаттығу ойындары: Қозғалыстарын дамыту.

Мақсаты: тепе-теңдікті сақтап қозғалыс жасағанда өз-өзін сақтандыруға үйрету.

Халық болжамы:Егер тауық ерте қонақтаса, аяз болады.

Желтоқсан

Серуен №2

Бақшаны бақылау

Мақсаты:

Қыс мезгіліндегі бақшала болатын өзгерістермен таныстыру.

Зерттеу қызметіне деген қызығушылықта-рын арттыру.

Бақылау барысы:

Көркем сөз .

«Далала қар болмайлы,

Ақ мамыққа ғрайлы.

Мұз болаты қаталы,

Жып-жылтыр болып жаталы.

Аралайлы бақшаны,

Үзілмейді жақсы әні.

Гүлденеді бақшалар,

Жауса-жаусын ақша қар..»

Қыстың келуімен бақшалықта қандай өзгерістер пайда болды?(барлық жерлі қар басты.)

өсімдіктер үшін қардың қандай

пайдасы бар?(аяз бен желден

сақтайтын «көрпе»)

бақшалықта қар көп болса, ол-жақсыма, жаман ба? (жақсы, себебі жерде ылғат мол болады)

Қар бақшалықтың барлық бөлігінде тегіс жата ма? (жоқ, тегіс жерлерде бірыңғай болады, ал биік жерлер мен ылдз жерлерде әртүрлі жиналады)

Қар ғимарат жанында көп жинала ма, әлде орталықта ма? (ғимарат жанында)

-неліктен? (соққан жел орталықтағы қарды ғимарат жанына ысыраты.).

Зерттеу жұмысы:

Бақшаның әртүрлі бөлігіндегі қар қалыңдығын қар өлшеуіш құралмен өлшеу.

Еңбек:

кардан құрлыс тұрғызу

Мақсаты: қардан әртүрлі денелер жасауға үйрету;

Достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.

	Қимылды ойындар «Қу түлкі». Мақсаты: балаларды байқампаздыққа, алғырлыққа баулу, тапсырманы дұрыс орындауларын бақылау. Жаттығу ойындары «Нысанаға тигіз». Мақсаты: көз мөлшерін және лақтыру күшін дамыту.
--	---

Желтоқсан Серуен №3 Торғайларды бақылау Мақсаты: Қыстап қалатын құстар жайлы білімдерін толықтыру; Қыс мезгіліндегі құстардың мінез-құлықтарындағы өзгешеліктер туралы түсініктерін қалыптастыру; құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. Бақылау барысы: Көркем сөз Торғайларды қорға. Ө. Ақыпбекұлы «Шыр-шыр еткен торғайды Қорғамасаң болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды, Ұя бұзған онбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бакшамызға қонбайды.» Тәрбиеші балармен әңгімелесу өткізеді. Біздерде жылы жакка ұшпай қалған құстарды қалай атаймыз?(қыстап қалатын құстар) Қыстап қалатын құстар мен ұшып кететін құстардың қандай айырмашылығы бар? (қыстап қалатын құстардың мамықтары қалың және түмсықтары мықты борлады.) Қыстап қалатын қандай құстарды білесіңдер? (торғай, қарға, тоқылдақ, сауысқан, кептер)	Желтоқсан Серуен №4 Қардың түсуін бақылау Мақсаты: Қардың қасиеттері туралы түсініктерін қалыптастыру; Қардың түсуі туралы білімдерін молайту; әдемілікке деген сезімдерін тәрбиелеу. Бақылау барысы: Көркем сөз «Қыс» Т. Молдағалиев Жауа-жауа, қар жауып көп, Шұқырларға толады. Иығыңа қонады кеп, Мойыңа да қонады. Жауып бітер қарды тосып, Үйіңе де сыймайсың, Табиғаттың ақ көрпесін Басуға да қимайсың Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды. Ауа-райы қандай болғанда қар жабысқақ болады? Аяқ астында қар неге сықырлайды? Қар неге ұлпа болады? Айналаға қарандаршы, қандай әсем көрністерді көріп тұрсыңдар? (айнала аппақ, қар беті тап-таза т.б.) Зерттеу жұмысы: Ұшып келе жатқан қарды парак бетіне қондыру, қардың қасиеттерін анықтау (ұлпа, мамық). Еңбек: өз алаңындағы ағаш түптерін
---	--

Тұрмай-ақ қыста төмен көректенеді? (ақылдылармен, қалайықтармен.) Қыста қыста қыстарды неге тұрмай-ақ қыста жерек? (қыста қыстарға ақыл жұтатынын, ая, сұр олар тоқ болса ақыл тұрмайды.) Қыстарды бақытаған күзде олардың мәңгі-жұмбақтарынан нені байқадыңдар? (сұрдың ақылдарынан пай ұяқтарға мен қалайықтарды, ақылдар тоқ табады.) Тұрмай-ақ қыста қыстардың астына тұрмай-ақ қыста қыстарды) Тұрмай-ақ неге адамдарға жақын маңға қыстарды? (сұрдың адамдар жаңында ақыл көп болады) Тұрмай, тұрмай, тұрмайсың, Жақын келіп қонайсың, Жем шашаймын тере түйе Сонда сұмға тұнбайсың. Еңбек: Қыстар қонақтайтын, жем шашатын жерді қардан тазалау. Мақсаты: еңбекке деген ықыластарын арттыру. Қимылды ойын «Нысанға тигіз». Мақсаты: қиын бара жатқан заттың бағытын бақылау, қозғалыстың дұрыс орындауын есептей білу. Жаттығу ойындары Қимылдарын дамыту Қарды алыс нысанға лақтыру Мақсаты: қозғалыс координациясын дамыту.	қармен кому. Мақсаты: бір мақсатта, бірлесе жұмыс істеу дағдыларын дамыту Қимылды ойын «Ыстық-суық». Мақсаты: тәрбиенің белгісі бойынша әрекет етуге үйрету Жаттығу ойындары Қимылдарын дамыту. Мақсаты: Қарды алысқа лақтыруға үйрету Халық болжамы: Қыс қарлы болса, жаз жаңбырлы болады.
Желтоқсан Серуен №5 Ауладағы ағаштарды бақылау Мақсаты: Ағаштар туралы білімдерін молайту; ағаштардың қысқы бейнесін бақылауды жалғастыру Бақылау барысы Көркем сөз «Қыс» Р.Сәбитұлы «Қар жамылды бақтарым Қыратым да, сайым да.	Желтоқсан Серуен №6 Аула тазалаушы еңбегін бақылау Мақсаты: Аула тазалаушының еңбегін бақылауды жалғастыру; Сөздік қорларын байыту; Үлкендер еңбегіне деген сүйіспеншілік және құмет сезіміне тәрбиелеу; Табиғатқа және айнала қоршаған

Тағыпты қыс ақ қарын, Үкі етін қайыңға. Бүркенін ақ желекті, Жарқырайды маңайым. Ойға шомып теректің, Ақ шалыпты самайын.» Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: Ағаштардың жазғы бейнесі қандай еді?? Күзде қандай болды? Қазіргі бейнесі қандай? Кімнің есінде, ағаштар жашырағын неге түсіреді? Зерттеу жұмысы: Алма ағашы мен қайың ағашының қысқы тұрқын салыстыру Еңбек: Жолды қардан тазалау. Мақсаты: аула қараушыға көмектесу. Қимылды ойын «Кім аққалаға бұрын жетеді?» Мақсаты: доға астынан еңбектеп өту дағдыларын жетілдіру. Жаттығу ойындары Секіру Мақсаты: орнында тұрып секіру техникасын меңгерулерін жетілдіру Халық болжамы: Ағашты қырау басса аяз болады, тұман түссе күн жылынады	ортаға деген сүйіспеншіліктерін арттыру Бақылау барысы: Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: Аула тазалаушы қыста балабақша ауласында не істейді? Жұмыс үшін ол қандай құралдарды пайдаланады? -Ағаштарды аяздан қорғау үшін ол не істейді? -Аула тазалаушы жұмысы адамдар және табиғат үшін керек пе? Еңбек: Қуыршақ үшін қардан құрлыс тұрғызу. Мақсаты: бірлесе жұмыс істеуге үйрету; еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қимылды ойын «Екі аяз» Мақсаты: жүкіруге жағтықтыру; Ойын ережесін сақтай білулерін тиянақтау Жаттығу ойындары: Шаңғымен жүру. Мақсаты: шаңғымен жүруге жағтықтыру, ептіліктерін, шыдамдылықтарын дамыту.
Желтоқсан Серуен №7 Ауладағы ағаштарды бақылау Мақсаты: Ағаштар туралы білімдерін бекіту; Салыстыру, сараптау, қортынды жасай білулерін дамыту. Бақылау барысы: Көркем сөз «Ағаштар» М.Әлімбаев «Қысында да шырайлы, Жасыл шырыша ұнайды. Түні бойы жауды қар, Салбырады сәнді тал. Тау баурайы төменде, Өседі жас емендер.	Желтоқсан Серуен №8 Қара қарғаны бақылау Қарғалардың қысқы тіршілігін бақылау; Басқа құстардан айырмашылығын табу. (сыртқы түрі, дауысы, жүрісі). Бақылау барысы: Көркем сөз Құстар қыста тонады Ө. Ақышбеков Мақсаты: «Құстар қыста тонады, Жөк киетін иігі. Желде қатты соғады, Қарды көзге ұшырып.

Ауыл дән төрөк,
Төрөк дән көтөк,
Сөгүтөм кынан, эң кынан,
Төтүбөйүн, өтүтүл, сөгүтөбөйүн.

Бакка өтүшпөн өтөтөк.

Айыккалым сөгүтөтөп

Төк сөгүтөтөп, сөгүтөтөп,

Учупканга өтөтөп,

Төккө бойын өтөтөп,

Сөгүтө толун өтөтөп,

Тыңгырчы сөгүтөтөп.

Сөгүтө тыңгырчы өтөп жолдоштарына

көндүп өтүшпөт төтөлү айтылган

Аттыгыт не үшүн өтөтөп?

Эл ашмак не төтөп?

Сөгүтө өтүшпөт бейнес көндүп бөлүмдө?

Сөгүтө, кытта тыңгыр бойына бакка

өтүшкөндө айырмашыгыгы бар көндүп

өтүшкөндө бөлүмдө?

Шыны мен ашмак төтөлү көтө кыска

жыны бир төтө дөт ашмак?

Аттыгыттын бир- бирден көндүп

айырмашыгыгы бөлүмдө?

Бөгүтөп жумасын

Бөлүмдө ашмакты өтө өтүшкө бөгүтөп,

дөтөп көтө өтүшкөтөп бөйүмдө

ашмактыгы, айырмашыгыгы

ашмактыгы кытанын жынын.

Өтөтөп:

Аттыгыттыгыт кыт үш.

Мисалы: өтүшкөтөп дөтөп кыскалык

сөгүтө төтөтөп.

Кыскалык ойын:

«Ауылда көндүп өтүшкөтөп өтөтөп».

Мисалы:

Аттыгыттыгыт аттыгыт өтөтөп сөгүтөтөп

төтөтөп.

Сөгүтө кытанын бөгүтөп.

Төтөтөп кыскалыккөтөп кыскалык

төтөтөп.

Жаттыгуу ойыны:

Көзгөтөтөп дөтөп: Ашмак бөй

Мисалы: өтүшкөтөп ашмак көзгөтөтөп

ашмактыгы, жынын, жынын

ашмактыгы бөй.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Көтөтөп көндүп дөтөп.

Көтөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Көтөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Мисалы: кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп.

Мисалы: кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Жаттыгуу ойыны:

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Мисалы: кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Кыскалыккөтөп көндүп дөтөп.

Желтоқсан
Серуен №9
Желді бақылау
Мақсаты:

алп тәбиғат туралы білімдерін байыту,
тәбиғат құбылыстарына жеткен
қызығушылықтарын қалыптастыру.

Бақылау барысы:

Көркем сөз.

«Ұйытқыма жел»¹. Ақынбұды

Ұбырмып-ұбуырып,

Ұйтқыды құбылып.

Ұлыдай ақ қарды,

Ұршықтай үйіріп.

Ұланды қасқырдай,

Ұйтқып қаз аңшырмай.

Екпіндей соғады,

Алдыға бастырмай.

Балаларға сұрақтар

Бүгін ауа райы қандай?

(суық, желді, аязды)

Қыс мезгілінде желді қалай атайды?

(бұрандаскірік)

Бүгін жел қай жақтан соғып тұр? Оны
қалай анықтауға болады? (компаспен,
зырылдауымен)

Жел қалай пайда болады?

Тәрбиеші түсіндіреді: Күн ауаны бірдей
жылытпайды, бір жерде-жылы, бір
жерде-суық. Жылы ауа жоғары
көтеріледі, суық ауа төмен түседі.
Ауаның осындай қозғалысынан жел
пайда болады.

Еңбек:

Сырғанақ төбешік соғу

Мақсаты: бір-біріне деген жағымды
көзқараста болуға тәрбиелеу.

Қимылды ойын «ең мерген кім?».

Мақсаты:

Заттарды дақтыруға жағтықтыру;

Көзбен мөлшерлей білулерін дамыту.

«Ағаш суретін сал».

Мақсаты: қар бегіне әртүрлі ағаш суретін
сала білулерін бекіту.

Жеке жұмыс: «Затты тап».

Желтоқсан
Серуен №10
Көпшілік көліктерін бақылау
Мақсаты:

көпшілік көліктерін туралы білімдерін
танытады, жолда жүру ережелерін
біледі.

Үлкендер сәбәт мен техникаға деген
қызығушылыққа тәрбиелеу.

Бақылау барысы:

Балалармен әңгімелесу откізу.

«Сендер қандай көпшілікке арналған
көлік түрлерін білесіңдер?»

Автобустар тоқтайтын жер қалай
аталады? (жолда.)

Аялдамаға автобустардан басқа тағы
қандай көліктер тоқтайды?

(Маршруттар, такелер)

Автобуска қай есіктен міну керек?

(алдыңғы)

Қай есіктен шығу керек? (артқы)

Автобустың қай жағынан айналып
өту керек? (арт жағынан)

Неге? (жолда келе жатқан көліктер
жақсы көрінеді)

Сен автобуста келе жатырсың. Бос
орындар жоқ. Автобуска қарт кісі
мінді. Сен не істейсің? Неге?

Жолдан қалай өту керек? (асықпай,
үлкендермен бірге, алдымен сол
жаққа, сонан соң оң жаққа қарау
керек)

-Бағдаршамның қай түсінде өту
керек? (жасыл)

Еңбек: Аула тазалаушыға көмектесу.

Мақсаты: еңбекке деген оң

көзқарастарын тәрбиелеу,

тапсырманы жауапкершілікпен
орындауға баулу.

**Қимылды ойын «Жүргізушілер
және жаяулар».**

Мақсаты: Жолда жүру ережесін
сақтауға тәрбиелеу

Жағтығу ойындары:

Қонғаныстарын дамыту.

Мақсаты: Балабақша ауласын бағдарлай білулерін бекіту; Зағты сипаттау бойынша табу.	Мақсаты: 20 см биіктікке секіру дағдыларын бекіту..
--	--

Қаңтар Серуен №1 Суықторғайды бақылау Мақсаты: Балалардың құстар туралы білімдерін толықтыру; Салыстыру, талдау, қортынды жасай білу туралы білімдерін толықтыру. Бақылау барысы: Көркемсөз А. Меңдібай «Қарағай мен шыршаның Суықтан дені тоңып тұр. Бұл не ғажап қарасаң, Қайында алма өсіп тұр! Жақын келіп қарасам, Көзіме өзім сенбедім- Алқызыл болып көрінген, Әнші құсы орманның Суық торғай сен бе едің?» Тәрбиеші жұмбақ жасырады: Айналаны қар басса да, Суықтан еш тоңбайды. Құс екенін бұл қандай, Қане, кім болжайды? Кеудесі қызыл әсем-ақ, Суықторғайдың кеудесінің түсі қандай? (ашық қызыл) Суықторғайлар жазда, көктемде, күзде қайда өмір сүреді? (қалың орман көленкесінде) Суықторғайлар бізге қай уақытта ұшып келеді? (алғашқы аяз түскенде) Суықторғайлардың балапандары қай уақытта көрінеді? (мамыр айында) Суықторғайдың ысқырығы (дыбысы) ненің дыбысына ұқсайды? (флейта аспабының дыбысына-ұяң, мұңды) Қандай құстар қыстан қорықпайды? (суықторғай, сарышымшық, сарнауық торғай)	Қаңтар Серуен №2 Боранды күнді бақылау Мақсаты: желді күнгі қардың қозғалысы туралы түсінік беру. Бақылау барысы: Тәрбиеші жұмбақ жасырады: Жерді тырнап, бұтаны ыргап, Шөпті сипап, ұшады зырлап, Жанын қинап, ұлды зарлап. (боран) Көркем сөз «Ақ боран» Ә. Табылды «Ақ көрпесін жапты да, Ақ боран-ау, ақ боран, Аяз кенет аптыға, Алай-түлей соқ боран. Айналаны үрледі, Ақ қар ұшып үйірілсін, Ақ бораны гүледі. Ауламызға үйілсін. Жас ұланмын шыныққан, Жасқанбаймын суықтан. Қардан жасап аққала, Сырғанаймын шаттана.» Тәрбиеші сұрақтары: Қалай ойлайсыңдар, боран дегеніміз не? (қатты соққан желдің әсерінен ұшқан қардың бір-біріне араласуы) Мүқият қараңдаршы қар не жағдайға ұшырап жатыр? (қарлар желдің бағытымен ұшып жатыр) Боран кезінде неліктен күртік қар пайда болады? (қатты желдің әсерінен араласып ұшқан қарлар, алдында кездескен кедергінің әсерінен бір жерге жиналады, сондықтан күртік қар пайда болады) Қалай ойлайсыңдар, боран болғаны жақсы ма, әлде жаман ба? (ағаш түптері жалаңаштанып қалуы, содан
--	--

Суықтарғайлар немен қоректенеді?
(ақсидіктер дәндерімен)

Зерттеу жұмысы:

Құстар ізін қарау. Оларды қарға мен
жануарлар (мысық, ит) іздерімен
салыстыру. Қандай айырмашылығы бар?

Еңбек:

Ойын алаңын қардан тазалау.

Мақсаты: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

Қимылды ойын

«Үшты-үшты».

Мақсаты: аңғарымпаздыққа,
шаппандыққа баулу.

Жаттығу ойындары: «Қапшықтағы
жемді жеткіз».

Мақсаты: теңе-теңдікті сақтауға
жаттықтыру.

Халық балжамы: Құстар асыға
қоректенсе ауа-райы бұзылады.

үсікке ұшырауы мүмкін, жиналған
қарға малтығын, жүру қиындайды)

Зерттеу жұмысы:

Келесі күні аулағы қарау. Түбін
ашылып қалған ағаш түттерін тегін
табу.

Еңбек:

Бараннан соң ашылып қалған ағаш
түттеріне қар ую.

Мақсаты: бірлесіп еңбек етуге,
ағаштарға қамқоршық жасауға
тәрбиелеу.

Қимылды ойын «Желдірмен»

Мақсаты: ойын мазмұнына сай
қимылдар жасау.

Жаттығу ойындары: Қимылдарды
дамыту.

Мақсаты: секіру техникаларын
дамыту (барлық түрмен).

Қаңтар

Серуен №3

Қарлағы құс іздерінің бақылау

Мақсаты: қардағы құс іздерін тани
білуге үйрету.

Бақылау барысы:

Балаларға сұрақтар

Із дегеніміз не? (қардың үстінде қалған
белгі)

Балаларға ауладағы жем шапылған
жерде қалған құс іздерін бақылауға
ұсыну.

Қалай ойлайсыңдар, мынау ненің іздері,
құстың ба, әлде жануардың ба?

Қар бетінде неліктен құс іздері қалады?
(құстардың салмағынан табаны
астындағы қар ұшқынлары сынады)

Балаларға құстар ізі салынған парақтар
таратылады және оларға қай құстың ізі
екенін анықтау тапсырылады. Қар
бетінен үкесіз із іздестіріледі.

-Құстардың ізі арқылы нені білуге
болады? (құстың көлемі қандай, қалай
қарай жүрген, бір жерде аялдаған ба?)

Зерттеу жұмысы:

Қаңтар

Серуен №4

Жеңіл көліктерді бақылау

Мақсаты: автомобильдер туралы
білімдерін бекіту, оларды түрлері
бойынша ажырата білу, жолда жүру
тәртібі туралы білімдерін кеңейту.

Бақылау барысы:

Көркем сөз

«Тәртіп керек баршаға» Б.Блудяев
«Бұзба көше тәртібін».

Ұрынасың апатқа.

Қызықты өтсін әр күнің.

Жақын болма патаққа.

Көшеден өтер кезінде.

Абайлап қара жан-жаққа.

Келе жатқан көлікке.

Жол бер, өтсін, асықпа!»

Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды:
Балабақша жанындағы жолдан өтетін
қандай көліктерді білесіңдер?

Барлық көліктерді қандай топтарға
бөлуге болады? (жеңіл, жүк,
қоғамдық, арнайы көліктер)

Көліктер қоршаған ортаға қандай

Алаңдағы шағын жердегі қарды
нығыздау және таяқшамен құс ізінің
суретін салу.

Еңбек:

Қардан қала тұрғызуға қар жинау.

Мақсаты:

Ұжыммен жұмыс істей білулерен
калыптастыру;

Жұмысты жоспарлау.

Қимылды ойын

«Ізбе із».

Мақсаты: тепе-теңдікті сақтау. Алдыңғы
түскен із үстіне дәл түсуге тырысу.

Ептілікке баулу..

Жаттығу ойындары:

Алға жылжи отырып екі аяқпен секіру..

Мақсаты: қимыл-қозғалыстарын дамыту.

Халық болжамы:

Қар көп болса, нан мол болады.

Қатты аязда әтеш ерте шақырса, күн
жылынады.

Ит қарға аунаса, қарлы боран болады.

Қыс аязды болса, жаз ыстық болады.

әсер етеді? (ауаны түгіндерімен,
асфальт бетін бензин тамшыларымен
ластайды)

Көліктердің қандай пайдасы бар?
(адамдарды, жүктерді қажет жеріне
тез апарады)

Көліктердің адамға қандай кедергісі
бар? (танертен дыбыстап, ұйықтауға
кедергі болады, ауаға аңшы түгін
шығарады)

Қандай машиналар көп шулайды,
ауаны көп ластайды?

(Жүк машиналары)

-Біздің қалада қандай машиналар
көп? Неліктен?

- Жолдан өтерде не істеу керек,
қандай ережелерді сақтау керек?

Еңбек:

Ауланы бірлесе отырып тазалау.

Мақсаты :

бірлесе еңбек етуге, еңбек
сүйгіштікке тәрбиелеу;
жылдамдық пен күштерін есептей
білуге үйрету.

Қимылды ойын

«Бағдаршам».

Мақсаты: белгі бойынша әрекет
ету, қимыл-қозғалыстарды дұрыс
орындай білуге үйрету.

Жаттығу ойындары:

Ұзындыққа секіру .

Мақсаты:

Ұзындыққа секіруге, екі аяқпен итере
қимылдауға үйрету.

Қаңтар

Серуен №5

Күн мен түн неге ауысады?

Мақсаты:

Күн мен түннің ауысуы қалай жүретіні
туралы түсінік беру.

Бақылау барысы:

Сендер қалай ойлайсыңдар, күн мен түн
неге ауысады? Күн жерге күндіз жарық
береді. Жер кеңістікте үлкен

Қаңтар

Серуен №6

Ағаштарды бақылау

Мақсаты:

Ағаштар туралы білімдері
кеңейту, оларға қамқорлықпен
қарауға тәрбиелеу.

Бақылау барысы:

Аулаға шығып, жауған қардан

Мейірімділік туралы ағаштарды сипаттау.

жылдамдықпен айналады. Жердің бір айналысы 24 сағатта өтеді. Жердің айналған уақытында жердің күнге карамайтын бетінде түн болады да, жердің күнге қараған бетінде түн болады.

Балаларға сұрақтар.

Жұлдыздар түнде қайда кетеді?(жұлдыздар күндіз де аспанда болады. Тек күннің жарығы жұлдыздың жарығынан да күшті болғандықтан, жұлдыздар көрінбейді)

Күн неге батады? (жер күнді айналады, соныктан да шығыстан күн шығып, батыста батқандай әсер қалдырады.)

Зерттеу жұмысы:

Жарық сәулелері жерге тура түседі, егер оған жолда бірнәрсе кедергі жасаса, онда одан көлеңке пайда болады.

Таңертең, түсте, кешке зерттеу жұмысын жүргізу. Таңертең және кешке көлеңке ұзын болады, ал, түсте көлеңке қысқа болады (түсте күн дәл төбеден түседі, сондықтан көлеңке қысқа).

Еңбек:

Ойын алаңындағы қарды сыртқа шығару. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бірлесе еңбек етуге тәрбиелеу.

Қимылды ойын

«Жердің күнді айналуы».

Мақсаты: күн туралы білімдерін бекіту.

Жаттығу ойындары:

Қимылдарын дамыту

«Шығырыққа лақтыру».

Мақсаты: мергендіктерін дамыту.

Мақал-мәтел: Туған жердің күні де ыстық, түні де ыстық.

қарын түсіру. Ағаштарға қамқорлықпен карауға көңіл бөлу.

Әңгімелесу:

Ағаш түбінде неге ойнауға болмайды? (ағаш бұтағы сынуы немесе төбеңе қар құлауы мүмкін)

Ағаштар неге қыста өспейді?

Ағаш тамырлары қалай қыстайды?

Ағаштарға қыс мезгілі керек пе?

Ағаштар қыста неге тоңбайды?

(қабығы қалың, шырын алмасуы болмайды, тыныш, қар жамылады)

Лязды күні аяқ астындағы қардың сықыры мен ағаштардың басынан қар түсуін бақылап, тыңдау.

Көркем сөз «Аядым» М. Әлімбаев

Жауған күні қар алғаш,

Ағаштарды аядым.

«Тоңбасын»- деп бұл ағаш,

Орап қойдым аяғын.

Балаларға сұрақтар:

Ағаштардың қандай пайдасы бар?

Ағаштарды жапырағын шашқан кезде қалай атайды? (күзгі ағаштар)

Зерттеу жұмысы:

Жазда бұта өскен жердегі қарды тереңдетіп қазу. Қар астынан жерге жабысқан, жасыл жапырақтары бар өсімдік шығуы мүмкін. Балаларға мынадай қортындыны айтуға болады: қалың жауған қар өсімдік тамырларын аяздан қорғайды.

Еңбек:

Жауған қарды ағаш түбіне үю.

Мақсаты: ағаштарға деген қамқорлық сезімге тәрбиелеу.

Қимылды ойын

«Кім ағашқа бұрын жетеді?».

Мақсаты: ағаш аттарын есте сақтауларын бекіту.

Жеке жұмыс: «Затты тап».

Мақсаты:

Балабақша ауласын бағдарлай білулерін бекіту;

Затты сипаттау бойынша табу.

Қантар

Серуен №7

Қарғаларды бақылау

Мақсаты:

қыстан қалатын құстар өмірімен
тағысуды жалғастыру.
қарғалардың тіршілігін бақылау
құстарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу

Бақылау барысы:

Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады.
Қара түсті қарқылдақ,
Ұшып, қонып жалнылдап,
Қоқыстарды шоқиды,
Жем іздейді там-тұмдап. (қарға)
Қарға қыстан қалатын құс. Ол өзінің
азығын қоқыстардан теріп жейді. Халық
қарғаның іс-әрекетіне қарап ауа-райын
болжаған. Егер қарға айналып ұшса аяз
болады, қарға қарқылдаса қар жауады,
егер қарға таңертең ағантың басында
отырса бүрқасын болады деп санаған
және ол рас болған.

Көркем сөз

«Қарға» С.Сейфуллин

«Қарға, қарға, қарғалар,
Көзден жасы сорғалар.
Қар үстінде жорғалар.
Қар үстінде жем көрсе,
Боран соқса қор болар,
Қапелімде қолға алар.
Бұтаға келіп қорғалар.
Екі шоқып, бір қарар,
Қысып кетсе сары аяз,
Деп «жолымды» оңғарар.»

Зерттеу жұмысы:

Балабақша ауласынан құстар ізін іздеу,
салыстыру

Еңбек:

Ауладан құстар үшін алаң аршып, оған
дән себу.

Мақсаты: бірлесе еңбек етуге баулу.

Қимылды ойын

«Пингвиндер доп ойнап жүр».

Мақсаты: екі аяқпен секіруді күрделілендіру, екі

Қантар

Серуен №8

Қар ұшқындарын бақылау

Мақсаты:

Қар ұшқындарының әртүрлі формада
болатынына назар аудару;
Салыстыра білуге үйрету, танымдық
белсенділіктерін дамыту..

Бақылау барысы:

Көркем сөз

«Суретші қыс» К. Нүсіпов

«Қонақтайды бақтарға,
Ақ көбелек, ақ мамық.
Аунап таза ақ қарға,
Балалар жүр мақтанып.
Татарып бар кір, шаңнан,
Қыс өнерін бастады.
Терезеге қыраудан,
Сурет сала бастады.
Балаларға сұрақтар:
Жауған қар қандай?»
Ұшқан қарды алақандарыңа
қондырыңдар, қар ұшқындары
қандай?
Жақсылап қараңдаршы, қардың әр
ұшқыны әртүрлі өрнекте екенін
көреміз. Байқадыңдар ма?
Д/О: «Үксас өрнекті тап». Алақанға
қар ұшқындарын қондырып, олардың
бір-біріне үксастарын табу
Зерттеу жұмысы Алақандағы қар неге
ериді?
Қардың қай жерде, алақанда ма, әлде
қолқап сыртында ма тез еритінін
бақылау. Неге? Қар ерігенде не пайда
болады?

Еңбек: Қардан қамал тұрғызу
Мақсаты:

Бірлесе жұмыс істеуге тәрбиелеу;
Бастаған істі аяқтауға үйрету.

Қимылды ойын

«Екі аяз»

Мақсаты: тәрбиеші белгісі бойынша
әрекет ете білу және назар аудару

иңк арасынан допты кыстырып алга жылжу.
Жаттыгу ойындары: Козгалыстарын дамыту.
Мақсаты: нымсанага доп лақтыра білу дағдыларын дамыту.

білу дағдыларын дамыту.
Жаттыгу ойындары:
 «Байқап от»
Мақсаты: заттар арасынан, оларды құлатпай ирелендеп жүруге үйрету.

Ақпаян
Серуен № 1
Қар тазалайтын машина жұмысын бақылау
Мақсаты:
 Ауыр жұмыстарды орындауда арналған машиналар ролі, олардың құрлысының ерекшеліктері туралы түсініктерін молайту.
 Техникаға деген қызығушылықтарын арттыру, үлкендер еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу.
Бақылау барысы:
Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасыралаы
 Бұл неткен күшті тазалаушы еді,
 Үйілген қарды
 Әп- сәтте жинап алды? (қар жинайтын машина)
 Қар жинайтын машинаның алдына үлкен қырғыш бекітілген. Алдыңғы және артқы дөңгелектерінің ортасында түкті дөңгелек шетка айналып тұрады. Олар неден жасалған? (темір сымдардан)
 Олардың қылшықтары қандай? (қатты, тікенекті)
 Ал, мына екінші машинаға назар аударыңдар, оның несі бар? (үлкен екі бұрандасы бар)
 Бұл бұрандалар не істейді? (еттартқыш сияқты қарды іліп алады да, қарды алысқа лақтыратын желдеткіш астына апарады, ол қарды алысқа лақтырады)
 Бұл машиналар несімен ұқсас? (екеуі де көшені қардан тазалайды)
 -қар тазалағыш машиналар көліктің қай түріне жатады? (арнайы көлік түрлеріне)
Зерттеу жұмысы:
 Қар тазалайтын машина мен «Жедел

Ақпаян
Серуен № 2
Қарды бақылау
Мақсаты: Қыс аяғында қарда болатын өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру
Бақылау барысы:
Көркем сөз
«Қыс» Қ. Жұмағалиев
 «Қысым-ақ, қысым-ақ,
 Жібердің қысып-ақ.
 Қалмаспыз біз деген,
 Боранға ұшырап.
 Аппақ қар жауа бер,
 Риза той саған ел.
 Боратты-ау бораным,
 Қайратын қарай көр.
 Біз батыл баламыз,
 Жылы үй, қорамыз.
 Ақ ұлпа қарыңнан,
 Аққала соғамыз.»
 Халықта мынадай болжам бар: қарға қаркылдаса, қар жауады. Қыс мезгілі басталған уақыттан бастап, қалың қар түседі. Кейде жел соғып боран болады. Күндер жылжыған сайын қардың қабаты қалыңдай түседі. Кей уақытта оңтүстіктен жылы жел соғады. Бұндай жылы желден қар сәл босап ериді де, жылылықтан кейінгі аяздың әсерінен қар мұзқатқақа айналады. Бұл кезде жан-жануарларға қатты қар үстімен жүру, өз қоректерін табу қиында соғады. Бұлан, бұғы, таусеңкілері өздерінің өткір тұяқтарымен қарды теуін ояды, оның астынан мүктер мен жапырақтарды қиындықпен алып жейді. Кей кезде тұяқтарын

жәрдем» машинасын салыстыру Енбек: Алаңды қардан тазалау, қардан көше қимылысын құрастыру. Максаты: Бірлесе жұмыс істеуге, бастаған істі аяқтауға үйрету; Енбек дағдыларына тәрбиелеу. Қимылды ойын «Аншылар мен аңдар» Максаты: Қозғалыс дағдыларын бекіту; Батылдықтары мен ептіліктерін дамыту. Жаттығу ойындары «Көпірден өт». Максаты: тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру Халық болжамы: Мұржалан түтін аспанға тік көтерілсе, аяз болады	мұзқатқак қар қиып жаралайты. Тәрбиеші сұрақтары. -жыс айларын атаңдар? -қар бетінде пайда болған жұқа қабықша қалай аталады? -қарқатқак қалай пайда болады? Зерттеу жұмысы: Балабақша ауласындағы ашық алаңдағы және көршіге жиегіндегі қар қалыңдығын өлшеу. Қай жерде қар қалың, қай жерде жұқа. Неге? Енбек: Сырғанаққа су себу Максаты: суық суды ақырын алып жүруге, сырғанақ бетіне тегіс себуге үйрету. Қимылды ойын «Екі аяз». Максаты: кеністікті бағдарлай білуге жаттықтыру. Жаттығу ойындары: «Кім алысқа секіреді?». Максаты: белгіленген жерге дейін екі аяқпен секіру. Халық болжамы: Қар көп болса, нан мол болады.
--	---

Ақпан Серуен №3 Желді бақылау Максаты: өлі табиғат туралы білімдерін байыту; табиғат құбылыстарына деген қызығушылықтарын қалыптастыру. Бақылау барысы: «Ұйытқыма жел» Ө. Ақыпбекұлы «Ұбырып-шұбырып, Ұйтқиды құбылып. Ұлпадай ақ қарды, Ұршықтай үйіріп. Ұлиды қасқырдай, Ұйтқып көз аштырмай. Екпіндей соғады, Алдыға бастырмай.» Баларға сұрақтар Бүгін ауа райы қандай? (суық, желді,	Ақпан Серуен № 4 Бұлттарды бақылау Максаты: Аспан және оның біздің планетамызға әсері жайлы түсініктерін кеңейту; Аспан әлемінің әсемдігін қабылдауларын дамыту Бақылау барысы : Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады: Етек жеңі жиналмай, Дауыл тұрса дым қалмай. Түйдектеліп көшеді, Тоз-тоз болып өшеді. Көшіп жүріп желменен, Сеуіп шықты тамшысын, Қыраттарға шөлдеген.
--	--

аязды) Қыс мезгілінде желді қалай атайды? (боран, үскірік) Бүгін жел қай жақтан соғып тұр? Оны қалай анықтауға болады? (компаспен, зырылдауықпен) Жел қалай пайда болады? Тәрбиеші түсіндіреді: Күн ауаны бірдей жылытпайды, бір жерде-жылы, бір жерде-суық. Жылы ауа жоғары көтеріледі, суық ауа төмен түседі. Ауаның осындай қозғалысынан жел пайда болады. Еңбек: Жолдарды, орындықтарды, ұсақ архитектуралық мүсіндерді қардан тазалау. Мақсаты: бір-біріне достық көмек беруге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қимылды ойын «Мысық пен тышқан». Мақсаты: Ептіліктері мен жылдамдықтарын дамыту; Әр бағытта жүкіруге жаттықтыру Жаттығу ойындары: Қозғалыстарын дамыту. Мақсаты: қар лақтыру кезінде көз мөлшерлей білулерін дамыту, лақтыру кезінде қол сүйектерін белсенді қозғалта отырып, нысанаға тигізу Халық болжамы: Мысық жылы жерді паналаса, қатты аяз болады.	Күн сайын күн өзендер мен көлдерді, теңіздер мен мұхиттарды қыздырады. Судың ұсақ түйіршіктері аспанға көтеріліп бірігеді де, аспанда бұлт пайда болады. Бұлттағы су түйіршіктері ауыр тартқан кезде, олар жерге жаңбыр болып төгіледі. Бұлттар – шарбы бұлттар және түйдек бұлттар деп аталады. Шарбы бұлттар ашық күндері пайда болады, ал, түйдек бұлттар жауын немесе қар жауарда пайда болады. Балаларға сұрақтар: Бұлттар қандай болады? Олар қайдан пайда болады? Бұлттар нелерге ұқсайды? Зерттеу жұмысы : Аспаннан атқа немесе түеге ұқсас бұлтты табу. Шарбы бұлттар мен түйдек бұлттарды салыстыру. Еңбек: Жолдар мен сырғанақтарды қардан тазалау. Мақсаты: бірлесе жұмыс істеуге үйрету, жұмыс нәтижесіне қуана білу. Қимылды ойын: «Қар үстіндегі хоккей». Мақсаты: шайбаны қақпаға домалатуға үйрету. Жаттығу ойындары Қимылдарын дамыту. Мақсаты: Сырғанауға үйрету; Сырғанау кезінде отыруға үйрету. Мақал-мәтел: Мезгіл жетсе мұз ерір.
--	---

Ақпан Серуен №5 Ауладағы ағаштарды бақылау Мақсаты: Ағаштар туралы білімдерін молайту; ағаштардың қысқы бейнесін бақылауды жалғастыру Бақылау барысы: Көркем сөз «Қыс» Р.Сәбитұлы	Ақпан Серуен № 6 Маусымдық өзгерістерді бақылау Мақсаты:: Табиғат өзгерістері туралы түсініктерін қалыптастыру; Қыс аяғындағы табиғат көріністерін (су тамшылары, қардың жібуі т.б.) көре білуге баулу.
--	---

«Қар жамылды бақтарым
Қыратым да, сайым да,
Тағыпты қыс ақ қарын,
Үкі етіп қайыңға,
Бүркеніп ақ желекті,
Жарқырайды маңайым.
Ойға шомып теректің,
Ақ шалыпты самайым.»

Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды.:
Ағаштардың жазғы бейнесі қандай еді??
Күзде қандай болды?
Қазіргі бейнесі қандай?
Кімнің есінде, ағаштар жапырағын неге түсіреді?

Айналадағы ағаштар бейнесі қандай?

Зерттеу жұмысы:

Алма ағашы мен қайың ағашының қысқы түрқын салыстыру

Еңбек:

Жолды қардан тазалау.

Мақсаты: аула қараушыға көмектесу.

Қимылды ойын:

«Кім аққалаға бұрын жетеді?»

Мақсаты: доға астынан еңбектеп өту дағдыларын жетілдіру.

Жаттығу ойындары:

«Секіру»

Мақсаты: орнында тұрып секіру техникасын меңгерулерін жетілдіру

Халық болжамы: Ит қарға аунаса, қарлы боран болады.

Мысық қабырғаны тырналаса, бұрқасын боран болады.

Өлең жолдарындағы қыс көрністері туралы бейнелеуді таба білу туралы білімдерін бекіту.

Бақылау барысы:

Оңтүстіктен жел соқты. Ол өзімен жылылық ала келді. Түс кезінде төбелерден су тамшылары көрінді. Көктемнің жақын қалғаны табиғатта біліне бастады.

Ақпан қыстың соңғы айы. Ақпан айында күн ұзара бастайды. Күннің шуағы молаяды. Үй шатырларынан мұз сүңгілер пайда болады. Ақпанда жылылық сезіледі. Күрткі қарлар аласара бастайды.

Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады:

Жиегіне шатырдың,

Мұздан шеге қатырдым. (сүңгі)

Балаларға сұрақтар

Қыста неше ай бар?

Қыс айларын ата?

Қыстың ең соңғы айы қай ай?

Ақпан айында табиғатта қандай өзгерістер болады?

Мұз сүңгілері қайдан пайда болады?

Зерттеу жұмысы:

Ыдыстарға қар толтырып, біреуін көлеңкеге, біреуін күннің астына қою. Серуен аяғында қай ыдыстағы қар төмен түскенін салыстыру

Еңбек:

Кіші балалар тобының алаңын қардан тазалауға көмектесу

Мақсаты: достық қарым-қатынаста еңбек етуге тәрбиелеу.

Қимылды ойын

«Төбеніктен-төбенікке».

Мақсаты: ұзындыққа секіру дағдыларын қалыптастыру

Жаттығу ойындары «Кім жылдам».

Мақсаты:

Жылдам жүкіруге жаттықтыру;

Орнында тұрып ұзындыққа секіру техникасын меңгерту.

	Халық болжамы: Мүзсүңгі ұзын және жиі болса, көктем ұзақ, ас мол болады.
--	---

Ақпан Серуен №7 Терек ағашын бақылау Мақсаты: Балалардың ағаштар туралы білімдерін молайту; Ағаштарға қамқор болуға тәрбиелеу. Бақылау барысы: Тәрбиеші әңгімелейді: Адам таза ауамен тыныс алады. Адам демінен шыққан ауа-қайта жұтуға жарамсыз. Біз үнемі таза ауа жұтып жарамсыз етіп отырғандықтан, таза ауа бір жақтан келіп тұрмаса, жер бетінде ауа қалмас еді. Ал, таза ауа қайдан келеді деп ойлайсындар? Таза ауа ешқайдан келмейді. Айналамыздағы ағаштар біздің демімізден шыққан ауаны жұтып, өзі үшін қажетті иісті ұстап қалып, онымен коректенеді де, ауаны тазартады. Үйлердің айналасында, көшеде, аулада өсіп, жапырақ жайып тұрған ағаш негүрлым көп болса, ауа да соғұрлым таза болады. Таза ауамен тыныс алған адамның дені сау, өмірі ұзақ болады. сол себептен бабаларымыз «Өмір жасынды ұзартқын келсе ағаш ек» деген. «Ауыл маңы терек, Терек егу керек. Әсем биік теректер, Балаларды өбектер». Теректер қайда көбірек өседі? (қалада.) Қалада тағы басқа қандай ағаштар өседі Ағаштар қалада не үшін керек? (ағаш жапырақтары көмір қышқыл газын өз бойына сіңіріп, таза ауа өңдеп шығарады) Теректің соңғы жапырақтары қашан ұшып түседі? (күз соңында.)	Ақпан Серуен №8 Күн мен түн неге ауысады? Мақсаты: Күн мен түннің ауысуы қалай жүретіні, жыл мезгілдерінің ауысуына қарай күннің ұзаруын туралы түсінік беру. Бақылау барысы: Балаларға жұмбақ жасыру: Үлкен алтын табақтан, Әлемге нұр таратқан. (күн) Жартысы жадыратып нұр себеді, Жартысы қара мақпал бүркенеді. (түн) Орақ болып туады, Табак болып тынады (ай) Күндіз білінбейді, Түнде дірілдейді (жұлдыз) Сендер қалай ойлайсындар, күн мен түн неге ауысады? Күн жерге күндіз жарық береді. Жер кеңістікте үлкен жылдамдықпен айналады. Жердің бір айналысы 24 сағатта өтеді. Жердің айналған уақытында жердің күнге карамайтын бетінде түн болады да, жердің күнге қараған бетінде түн болады. Жыл мезгілдерінің ауысуына қарай күн мен түннің ұзақтығы да ауысып отырады. Күн жылыған сайын түн қысқарып, күндізгі уақыт ұзарады. Балаларға сұрақтар: Жұлдыздар түнде қайда кетеді?(жұлдыздар күндіз де аспанда болады. Тек күннің жарығы жұлдыздың жарығынан да күшті болғандықтан, жұлдыздар көрінбейді) Күн неге батады? (жер күнді айналады, сонықтан да шығыстан күн шығып, батыста батқандай әсер
--	--

Неге ағаш жапырақтары күзде түседі?(себебі қыста ағаштар ылғалды көп жоғалтпас үшін)

Зерттеу жұмысы:

Ауладағы ағаштарды қарау. Қай ағаш қалай тұр. (кейбір ағаштар бұтағы сирек, тікесінен сыйдырып тұр. Кей ағаштар бұтақтары қармен төмен иіліп тұр т.б.)

Еңбек:

Кіші топ балаларына қар жинауға көмектесу.

Мақсаты: кішкентайларға көмек көрсетуге деген ынталарын арттыру, адамгершілікке тәрбиелеу.

Қимылды ойын: «Бәйге»

Мақсаты: тәрбиеші белгісі бойынша жүкіруге үйрету

Жаттығу ойындары

Бір аяқпен секіру

Мақсаты: жоғары секіруге және жерге дұрыс түсуге жаттықтыру.

Мақал-мәтел: Бір тал кессең, он тал ек.

Тыйым сөздер: Өсіп тұрған ағашты кесуге немесе балталауға болмайды. От жағуға қураған ағашты пайдалану керек.

қалдырады.)

Зерттеу жұмысы:

Жарық сәулелері жерге тура түседі, егер оған жолда бірнәрсе кедергі жасаса, онда одан көлеңке пайда болады.

Таңертең, түсте, кешке зерттеу жұмысын жүргізу. Таңертең және кешке көлеңке ұзын болады, ал, түсте көлеңке қысқа болады (түсте күн дәл төбеден түседі, сондықтан көлеңке қысқа).

Еңбек:

Ойын алаңындағы қарды сыртқа шығару.

Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бірлесе еңбек етуге тәрбиелеу.

Қимылды ойын

«Күн мен түн».

Мақсаты: тәрбиеші белгісі бойынша әрекет етуге, ойын шартын дұрыс орындауға дағдыландыру..

Жаттығу ойындары

Қозғалыстарын дамыту

«Шығырыққа лақтыру».

Мақсаты: мергендіктерін дамыту.

Мақал-мәтел: Туған жердің күні де ыстық, түні де ыстық.